

VIĻAKAS NOVADA BIBLIOTĒKAS

PĀRSKATS

PAR DARBU 2018. GADĀ

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums	3
2.	Finansiālais nodrošinājums	4
3.	Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4.	Personāls	5
5.	Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	7
6.	Krājums	11
7.	Darbs ar bērniem un jauniešiem	15
8.	Novadpētniecība	19
9.	Projekti	23
10.	Publicitāte	24
11.	Sadarbības tīkla raksturojums	31

Publisko bibliotēku gada pārskatu struktūra 2018. gada pārskatiem

LNB Bibliotēku attīstības centrs
18.12.2018.

L N B

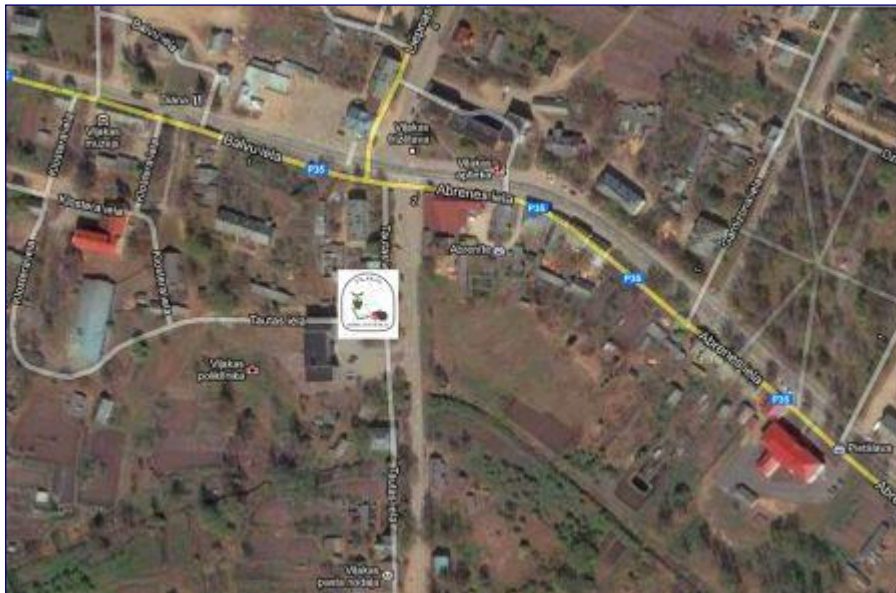
L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

- **Īss situācijas apraksts:**

Pārskata periodā bibliotēkas darbības prioritātes bija rast iespēju apmierināt lietotāju intereses un vēlmes, lai veicinātu interesi par grāmatu kā vērtību personīgās izaugsmes procesā. Tā kā katru gadu samazinās novada iedzīvotāju skaits un Viļakas novada domes budžeta līdzekļi ir ierobežoti, nav iespējams palielināt finansējumu bibliotēkas krājuma komplektēšanai un aprīkojuma pilnveidošanai. Šajā gadā raksturīga darba forma bija tematiskās tikšanās gan ar novadniekiem, gan literāro darbu autoriem. Bibliotēkā vietu sev atrada arī profesionālu fotogrāfu darbi.

Kopš 2012. gada 1. janvāra bibliotēkas adrese ir Tautas ielā 6, Viļaka.

Vispasaulē tīmeklī un plašsaziņas līdzekļos bibliotēka atpazīstama gan pēc iestādes logo, gan pēc mājas lapas:

<http://www.vilakabiblio.wordpress.com> un <http://www.bibliotekas.lv/vilaka/>

- **Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā**

No bibliotēkas stratēģijas uzdevumiem pilnveidota plānoto pasākumu reklāma, atspoguļojot informāciju Viļakas novada mājaslapā un ziņojumu standos pilsētā. Notikušo aktivitāšu apraksti regulāri tiek publicēti Viļakas novada mājaslapā un informatīvajā izdevumā “Viļakas novadā”. Sabiedrības izglītošanas un lasīšanas veicināšanas nolūkā notikušas tikšanās ar literāro darbu autorēm Ivetu Dimzuli, Ivetu Ratiņiku un Santu Mežābeli. Kultūrvēsturiskās studijas veiktas izzinošā ekskursijā Gulbenes un Madonas novados.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Veiksmīga sadarbība ar brīvprātīgā darba veicējiem no Ukrainas un Spānijas. Bibliotēkas izstāžu zālē eksponētas vairākas foto izstādes. Realizētas jaunas sadarbības formas ar Viļakas Valsts ģimnāzijas audzēkņiem.

2. Finansiālais nodrošinājums

Finansējums nodrošina tikai bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Kopā (EUR)	54396	54842	55818
Pašvaldības finansējums	54246	54303	55672
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	150	164	146
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>		375	
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2016	2017	2018
Izdevumi kopā (EUR)	34500	36135	36995
Darbinieku atalgojums (bruto)	32015	33661	34660
Krājuma komplektēšana	2485	2474	2335

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- **Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi**
Remontdarbi pārskata periodā nav veikti.
- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām**
Nav veikta.

- **Jaunu ēku būvniecība**
Nav veikta.
- **Iekārtas, aprīkojums**
Iegādāts jauns printeris vadītājas kabinetā.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iegādes gads
Datori	4	9	2014., 2007.
Multifunkcionālās iekārtas	3	3	2012., 2011.
Printeri	1		2018.

- **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā**

Bibliotēkas otrajā stāvā problēmas rada periodiski interneta datu plūsmas pārtraukumi, kā arī neparedzami pārtraukumi elektroenerģijas piegādē. Bibliotēkā ir piemērotas telpas un aprīkojums pasākumu organizēšanai bērniem un jauniešiem, kā arī nodrošinātas iespējas saturīgai laika pavadīšanai.

4. Personāls

- **Personāla raksturojums**

Viļakas novada bibliotēkā pilna slodze ir direktorei, bibliotekārei abonementā un informācijas speciālistam; 0,65 slodzes lasītavas darbiniecei. Kopā 4 darbinieki.

- **Darbinieku izglītība**

Bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne – profesionālais maģistra grāds citā jomā un iegūts Latvijas Universitātes SZF sertifikāts "Bibliotēkzinātnē". Pieteikusies profesionālās kvalifikācijas eksāmenam LNB, lai iegūtu profesionālās kvalifikācijas "Bibliotekārs" trešo līmeni. Eksāmena norises laiks plānots 2019. gada novembrī.

Informācijas speciālists Vilis Bukšs - profesionālā vidējā izglītība citā jomā.

Lasītavas darbiniece Regīna Dūna – 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība citā jomā, pabeigti kursi LNB Mācību centrā - 240 stundu programma „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”.

Abonementa darbiniece Sandra Dvinska - 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība citā jomā, pabeigti kursi LNB Mācību centrā - 240 stundu programma „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”.

- **Apbalvojumi un pateicības**

Latvijas Republikas proklamēšanas 100. gadadienai veltītajā pasākumā, 2018. gada 17.novembrī Atzinības rakstu par aktīvu sabiedrisko darbību un kristīgo vērtību iedzīvināšanu saņēma bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne.

- **Finansējums personāla attīstībai**

Finansējums personāla attīstībai (profesionālajai pilnveidei, pieredzes apmaiņas braucieniem u. tml.) – 60,00 EUR

Finansējums tika izmantots daļēji, jo lielākā daļa profesionālās pilnveides pasākumu ir apmeklēti Balvos. Tika organizēti pieredzes apmaiņas braucieni uz Madonu un Rēzekni.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1.	26.01.2018.	Rēzekne GORS	Latvijas Kultūras ministrija	“Kultūras organizāciju ieguldījums Latgales kultūrtelpas stiprināšanā”	
	02.03.2018.	Daugavpils 9. v-sk	IAC, Britu Padome	Projekts “Izzināt. Pieredzēt. Rīkoties. Dalīties”	6
2.	06.03.2018.	Balvu CB	Balvu CB	Digitālā nedēļa, drošs internets. Prezentācijas par Balvu reģiona bibliotēkām	
3.	04.04.2018.	Balvu CB	Balvu CB	VSAA pakalpojumi. Pārskats par darbu 2017. gadā.	
4.	09.05.2018.	Balvu Novada muzejs	LU LFMI, VKKF, LR KM	Virtuālie resursi. Sadarbības iespējas.	
5.	06.09.2018.	Balvu CB	VARAM	“E-pakalpojumi un e-rīki dzīves situāciju risināšanā”	8
6.	28.09.2018.	Krāslavas Amatu māja	LBB	Konference “Nemateriālā mantojuma popularizēšana Latgales bibliotēkās”	6
7.	05.10.2018.	Ziemeļvalstu MP birojs, Rīga.	Ziemeļvalstu MP birojs	Seminārs par ziemeļvalstu Literatūras nedēļas aktivitātēm	
8.	23.10.2018.	Balvu CB	Balvu CB	Projekts “Muna izvirole – muna breiveiba”. Aktuālais Latgales autoru darbos	
9.	16.11.2018.	Balvu CB	Balvu CB, LNB	LNB lasīšanas veicināšanas programmas aktualitātes	8
10.	19.12.2018.	Balvu CB	Balvu CB	Projekts “Muna izvirole – muna breiveiba”	

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Tā kā personālam nav profesionālā bibliotekārā izglītība, nepieciešams papildināt un padziļināt zināšanas profesionālās pilnveides pasākumos. Bibliotēkas direktore gatavojas profesionālās kvalifikācijas eksāmenam LNB.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- **Galvenie rādītāji**

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	751	672	630	- 11%, - 6%
<i>t. sk. bērni</i>	228	187	153	- 18%, - 18%
Bibliotēkas apmeklējums	12782	12006	10457	- 6%, - 13%
<i>t. sk. bērni</i>	2604	2228	1647	- 14%, - 26%
Virtuālais apmeklējums	9945	8688	10897	- 12%, + 12%
Izsniegums kopā	35204	30643	23998	- 13%, - 22%
<i>t. sk. grāmatas</i>	13721	10934	8544	- 20%, - 22%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	21472	19701	15454	- 8%, - 22%
<i>t. sk. bērniem</i>	2339	1987	1129	- 15%, - 42%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	53	48	47	- 9%, - 2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	38	32	30	- 16%, - 6%
Iedzīvotāju skaits	1403	1383	1342	-1%, - 3%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	598	590	520	-1%, - 12%

Pašvaldības teritorijā vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās. To ietekmē mirstības īpatsvars un jauniešu tendence doties darba meklējumos un pēc studijām neatgriezties dzimtajā pusē. Līdz ar to ievērojami samazinās bibliotēkas apmeklējums un izsniegums. Bērni pusaudžu vecumā aizrāvušies ar mobilo ierīču piedāvātajām iespējām, grāmatas lasa mazāk. Viļakas Valsts ģimnāzijas bibliotēkā ir plašs šim vecuma posmam paredzēto grāmatu krājums, daudzi jaunieši apmeklē skolas bibliotēku. Tabulā netiek norādīti pasākumu un izstāžu apmeklētāji. Pavisam 2018. gadā bibliotēkas rīkotajos pasākumos ir piedalījušies apmēram 530 apmeklētāji. Izstāžu apmeklētāji netika uzskaitīti. Turpmāk jāpaseko arī šim rādītājam.

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi**

Pārskata periodā piekļuve e-pakalpojumiem tika nodrošināta dažāda vecuma iedzīvotāju grupām neatkarīgi no prasmēm informācijas tehnoloģiju jomā. Pavasarī un rudenī bibliotēkā

tiek organizēti datorapmācības kursi senioriem, lai dotu iespēju vecāka gada gājuma cilvēkiem apgūt jaunas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā. Iesācējiem tika sniegta palīdzība e-pastu izveidē un lietošanā, interneta banku, lauku atbalsta dienesta pakalpojumu saņēmēju un Latvijas valsts portālā pieejamo pakalpojumu izmantošanā. Bibliotēkas darbinieki nodrošina individuālās apmācības elektroniskā kataloga lietošanā.

Līdz ar informācijas tehnoloģiju un iekārtu plašo piedāvājumu tehnoloģiju tirgū samazinās pieprasījums pēc bibliotēkas datortehnikas un interneta pakalpojumiem. Tas savukārt ir atvēris jaunu lappusi bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu laukā - aizvien biežāk bibliotēkā ierodas seniori ar personīgo datortehniku, lai saņemtu palīdzību tehniskos jautājumos.

2018.gadā tika sniegtas konsultācijas un palīdzēts cilvēkiem apgūt elektroniskās datu bāzes šādās mājaslapās:

- www.ldc.gov.lv - kā elektroniskā veidā aizpildīt dzīvnieka piedzimšanas, apzīmēšanas aktus.
  - www.lad.gov.lv – platību maksājumu pieprasījuma iesniegšana, lauku bloku karšu iesniegšana, labojumu veikšana, akcīzes degvielas pieprasījuma veidlapu iesniegšana
  - www.vid.gov.lv - ceturkšņa atskaites par izlietotām kvītīm iesniegšana, gada deklarācijas iesniegšana.
  - www.ibanka.lv – dažādu maksājumu veikšana
  - www.elektrum.lv – elektroenerģijas pakalpojumi
  - mans.lattelecom.lv/myltc/ - sakaru pakalpojumi
  - www.latvija.lv/ - Latvijas valsts portāls
-
- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti; jaunu lasītāju piesaiste**

2018. gadā rakstiska lasītāju viedokļa izzināšanas aptauja netika veikta. Tika uzklauts mutisks atzinīgs vērtējums bibliotēkas darbam no apmeklētājiem un cilvēkiem, kuri seko aktivitātēm bibliotēkas blogā un Viļakas novada mājaslapā. Vecāka gada gājuma sievietes labprāt apmeklē bibliotēkas lasītavu, lai lasītu jaunākos laikrakstus un žurnālus, kuri vēl netiek izsniegti uz mājām. Te iegriežas arī cilvēki, kuriem jāgaida maršruta autobuss. Tā kā bibliotēkas izstāžu zālē tiekas mentori ar saviem klientiem, reizēm šīs personas kļūst arī par bibliotēkas lietotājiem. Viļakas katoļu draudzes prāvests Guntars Skutels ir biežs viesis bibliotēkas rīkotajos pasākumos. Par lasītājiem kļūst izstāžu un pasākumu apmeklētāji.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām**

Bibliotēkas telpas un pakalpojumi ir pieejami personām ar īpašām vajadzībām, jo pie bibliotēkas ieejas ir izveidots uzbraucamais celiņš un telpu durvis ir pietiekami platas, lai pa tām varētu iekļūt ar invalīdu ratiņiem. Bibliotēkas darbinieki ir atsaucīgi un pretimnākoši palīdzības sniegšanai šīm personām.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Bibliotēkā padomus un ieteikumus savai darbībai saņem lauksaimnieki. Bibliotekāre Regīna Dūna ir kompetenta bioloģiskās lauksaimniecības jautājumos, kā arī darbībās, kas saistītas ar Lauku atbalsta dienestu. Viņa palīdz aizpildīt dokumentu veidlapas un elektroniski nosūtīt vajadzīgajiem dienestiem.

Daudzpusīga sadarbība veidojas ar lasītāju interešu klubu "Mantinieces" dalībniecēm. Gandrīz katru mēnesi notiek tematiskas tikšanās: janvārī brīvprātīgā darba veicēja prezentēja savu valsti Ukrainu, februārī Dzimtās valodas dienā notika lasījumi latgaliešu valodā. Martā izvērtās interesanta saruna par stilu un modi, kā arī praktiska darbošanās ar šallītēm, ko vadīja Valija Augustāne. Aprīlī derīgus padomus pavasara darbiem deva Regīna Brokāne, maijā – Spānijas prezentācija. Augusta tikšanās tēma – „Tomāti”. Oktobrī mantinieces kopā ar novada bibliotekārēm un literātiem devās kultūrvēstures studijā uz Gulbenes un Madonas novadiem. Novembrī klausījās Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas Krēslas stundas lasījumus. 2018.gada laikā klubu dalībniecēm tikšanās vai darbošanās notika 10 reizes.

Regulāra sadarbība ir ar literātu biedrību „Viļakas Pegazs”, kuras biedri kopā ar dzejas draugiem bibliotēkā organizē savas tikšanās un radošo darbu lasījumus. 14. jūnijā notika tikšanās ar grāmatas „Bites deja” autori Ivetu Dimzuli un literātu kopas „Latgales ūdensroze” dalībniekiem. Septembrī - dzejas pasākums „Laimes nogulsnes”- tikšanās ar dzejnieci Ivetu Ratinīku, oktobrī novadnieces I.Bukovskas dzejas grāmatas prezentācija. Gada nogalē - S.Mežābeles grāmatas atklāšana, kuru apmeklēja arī „Latgales ūdensroze” dalībnieki.

Darba meklētāji bibliotēkas telpās tiek ar mentoriem.

Gada laikā bibliotēkas zālē eksponētas vairākas foto izstādes: Dz. Malkausa, D. Ponomarenko, Viļakas PII, Ziemeļlatgales foto dienu dalībnieku darbi, Dz. Dvinska vēsturiskās fotogrāfijas. Izstādes apmeklēja gan bibliotēkas lasītāji, gan atsevišķas interesentu grupas. Bibliotēkas telpas un pakalpojumus izmanto dažādu vecumu un interešu pārstāvji. Konkrēti pasākumi atspoguļoti attiecīgajās nodaļās.

- **Uzziņu un informācijas darbs**

Uzziņu un informācijas darbā tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi – uzziņu fonds, elektroniskie pakalpojumi, datu bāzes letonika.lv, periodika.lv.

Lielākais uzziņu skaits tiek sniegts skolu audzēkņiem, studentiem, uzņēmējiem, darba meklētājiem. Skolēniem tās nepieciešamas izstrādājot zinātniski pētnieciskos darbus, rakstot referātus, gatavojoties konkursiem vai tematiskiem pārbaudes darbiem. Pieprasītākās tēmas: sociālā darba aktualitātes, latviešu tradīcijas un godi, Viļakas vēstures fakti, ģimenes un sociālā psiholoģija, novadnieki, dialekti Latvijā, dabaszinības.

Uzziņu darbu varētu vērtēt pozitīvi, jo lielākā daļa pieprasījumu tiek apmierināta. Daudzas tēmas atkārtojas gadu no gada - atbilstoši mācību programmai.

- **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Licencētās izglītības programmas bibliotēkā pārskata periodā nav realizētas. Lietotāji saņem konkrētu informāciju sava pieprasījuma aspektā. Ir bijuši tematiski pasākumi ar izglītojošu saturu. 2018. gadā izveidojās jaunas sadarbības formas ar Viļakas Valsts ģimnāzijas audzēkņiem. Meklējot atbildes literatūras izstādē, vajadzēja aizpildīt darba lapas. 9.kl. audzēkņi veidoja kolāžas "Latvijas vērtības alfabētā".

- **Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem**

Internetlasītavā bibliotēkas pakalpojumu lietotāji ar pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informāciju iepazīstas, izmantojot bibliotēkā pieejamos datorus un internetu, kas bibliotēkas apmeklētājiem ir bezmaksas pakalpojums. Par piekļuvi konkrētām interneta vietnēm lietotāji var saņemt paskaidrojumus un tehnisku palīdzību.

- **Elektroniskais katalogs kā pakalpojums**

Tabula "BIS ALISE izmantošana"

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autori zēti lietotāji (2018)	Pasūtīts (Web) Eksemplāru (2018)
			Cirkulācija	SBA	Komplek tēšana		
Viļakas pilsēta	1	1	x	x	x	x	-

- **Digitalizācija**

2018. gadā digitalizētas 266 dokumentu un attēlizdevumu vienības. Digitalizētie materiāli pieejami bibliotēkas iekštīklā.

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA:**

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	98	21	4
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	70	108	7

SBA pakalpojumi tiek sniegti dažiem Viļakas novada bibliotēkas lietotājiem un citām novada bibliotēkām. Tā pārsvarā ir nozaru literatūra, ko pieprasa studenti. SSBA pakalpojumi pārskata periodā netika izmantoti.

6. Krājums

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija**

Bibliotēkas krājums papildināts no Viļakas novada domes budžeta līdzekļiem 1641 EUR, dāvinājumiem – 127 EUR, projektu finansējums – 4 EUR, bezatlīdzībā nodots – 328 EUR.

Bibliotēkas krājums ir pilnībā rekatalogizēts. Krājuma inventarizācija veikta 2014.gadā.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritāte pārskata periodā ir orientēšanās uz lietotāju pieprasījumu. Ņemot vērā lasītāju intereses, rudenī tika iegādātas 38 grāmatas krievu valodā. Nozaru literatūrā lielāks īpatsvars ir vēsturei, filozofijai, psiholoģijai. Regulāri tiek iegādāti jaunākie latviešu autoru darbi.

- **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums**

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	2485	2474	2335
<i>t. sk. grāmatām</i>	1613	1582	1641
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	401	380	256
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	872	892	694
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2,66	1,79	1,74
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	3082	2539	2335

- **Krājuma rādītāji**

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2016	2017	2018
Jaunieguvumi kopā	1018	1013	923
t. sk. grāmatas	402	326	266
t. sk. latviešu daiļliteratūra	90	102	72
t. sk. bērniem	74	53	39
Izslēgtie dokumenti	1052	817	607
Krājuma kopskaits	16866	17062	17358
Grāmatu krājuma apgrozība	1	0,8	0,6

Pārskata periodā ir samazinājies jauniegūto grāmatu skaits. To ietekmējuši mazāki ienākumi no projektiem. Pamatojoties uz ievērojami samazināto bērniem izsniegto grāmatu skaitu, mazs ir bērniem iegādāto grāmatu skaits. Skolas bibliotēkā ir plašs šim vecuma posmam paredzēto grāmatu klāsts. Izslēgts mazāk dokumentu, palielinājies to kopskaits, tāpēc mazāki apgrozījuma rādītāji.

- **Datubāzes**

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2016	2017	2018
Letonika	1579	1489	803
News	3	23	11

Abonētās datubāzes pārsvarā izmanto studenti un ģimnāzijas izglītojamie studiju darbu, diplomdarbu, pētniecisko darbu izstrādes procesā. Ir arī citi interesenti, kuri pārzina šīs DB un orientējas to piedāvājumā.

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Lai popularizētu krājumu, regulāri tiek veidotas dažādas literatūras izstādes – tematiskās, jaunieguvumu, gan veltītas rakstniekiem un māksliniekiem jubilāriem:

- 2017.gadā izdotās grāmatas: „Cilvēks ar labu grāmatu rokās nekad nevar būt vientuļš”.
- “Blaumanis - vēsturisks, tautisks un laikmetīgs” rakstniekam Rūdfam Blaumanim – 155.
- „Visur ledus, visur sniegs!” - ziemas tēlojums dzejā un prozā.
- „Es visu mūžu mīlējusi esmu” - dzejniecei Ārijai Elksnei – 90.

- “Valoda ir pilsēta, kuras uzcelšanā ikviens cilvēks iemūrējis savu akmeni”. 21. februāris – Starptautiskā dzimtās valodas diena.
- „Lasīt grāmatu ir tas pats, kas doties ceļojumā” - 2017.gada bērnu žūrijas labākās grāmatas.
- „Jau kļuvis tik smaržīgs gaiss,/ Jau vaļā ir dabas maiss,/ Plaukst jau paši pirmie ziedi un strazdu dziesmas skan liegī”. Tematiska izstāde par pavasara augiem, ziediem, krūmiem.
- „Sagaidām gājputnus!” – grāmatu, žurnālu izstāde par putniem.
- Dzejniekam Imantam Ziedonim – 85.
- 4. maijs –Latvijas republikas Neatkarības atjaunošanas diena.
- „Nav spēka, kas stiprāks par Tavu acu gribu,
Nav spēka, kas spētu uzveikt Tavu mīlestību”. Literatūras izstāde Mātes dienai.
- „Izlasi vasaras brīvdienās” - ieteicamā literatūra.
- „Vasaras Saulgrieži - dievišķais svētvakars dabā”.
- „Jāņa diena, svēta diena, aiz visām dieniņām” - Vasaras saulgriežu svinēšanas tradīcijas.
- „Dvēseles olūtā skatoties...” - 1943.gadā iznāk rakstu krājuma „Olūts” pirmais laidniens.
- „Vēsture mani vienmēr vilinājusi...” (A.Kļavis). Rakstniekam Aivaram Kļavim — 65.
- „Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai, un svētīts tas, kas drošs par viņu krīt” (L.Breikšs). Dzejniekam Leonīdam Breikšam — 110.
- „Katra cilvēka svēts uzdevums ir stāvēt par taisnīgumu...” (V.Lāms). Rakstniekam, publicistam Visvaldim Lāmam — 95.
- “Vēsture mani vienmēr vilinājusi...” (A.Kļavis). Rakstniekam Aivaram Kļavim — 65.
- „Šis saulainais septembra rīts ir zelta saulītes apspīdēts...” 1.septembris - Zinību diena.
- Dzejniecei Inesei Zanderei – 60.
- “Netici vārdiem – ne saviem, ne citu, ticiet tikai darbiem – saviem un citu” (L.Tolstojs). Krievu rakstniekam Ļevam Tolstojam — 190.
- Dzejas smarža septembrī...” Jaunāko dzejas grāmatu izstāde.
- „Na orklu, koltu, zūbynu, bet spolvu/ Es jamu rūkās kolpūt zemei šai.” Dzejniekam un rakstniekam Madsolas Jōņam (Jōņs Ludbōrzs) – 105.
- “Salda mēle visos laikos ir bijis labs kapitāls...” Aktierim Uldim Dumpim – 75.

- „Laikmets un cilvēks A.Bela daiļradē”. Rakstniekam Albertam Belam – 80.
- „Varoņi Ziemeļvalstīs” - Ziemeļvalstu autoru grāmatu izstāde.
- „Kad pasaka pati pretī nāk...” - Krievu autoru pasakas bērniem.
- „Labvakar, Mārtiņtēvs,/ Vai saņēmsi Mārtiņbērnus?/ Mārtiņbērni nosaluši, Aiz durvīm stāvēdami.”
- „Dzeivoj muna tauta ...es juos auklātīs” - dzejniekam, publicistam, folkloras vācējam un pētniekam, kultūras darbiniekam, latgaliešu valodas aizstāvim un Latvijas patriotam Ontonom Slišānam – 70.
- “Kā dzīvnieki gatavojas ziemei?”
- Aktierim, estrādes māksliniekam Edgaram Liepiņam — 90.
- Rakstniekam, scenāristam Andrim Kolbergam — 80.
- “Ar atdzimšanu Ziemassvētki nāk” - Adventa laiks, Ziemassvētki pasakās, tautasdziesmās, ticējumos, dzejā.

2018. gadā meklētas un sniegtas uzziņas, kas tika pieprasītās zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem, kā arī dažādiem konkursiem. Pieprasījumu izpildei izmantojam datu bāzes www.periodika.lv, www.letonika.lv, kā arī tematiskās mapes. Pieprasītās tēmas-konkursam “Cielavas gudrība”, smagsvara sporta veidi, fotoaparāta vēsture, fakti par ūdeni un citas.

2018. gadā sniegtas 259 uzziņas abonementā, 218 lasītavā.

- **Darbs ar parādniekiem**

Lasītāju parādnieku saraksts regulāri tiek pārskatīts. Šīm personām tiek sūtīta ziņa e-pastā, īsziņas veidā, telefonsarunā. Steidzīgi nepieciešamas grāmatas, sazinoties ar lietotāju, cenšamies atgriezt ātrāk.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Lai optimāli varētu komplektēt krājumu, nepieciešams sekot lietotāju interesēm un vajadzībām. Piemēram, ņemot vērā pieprasījumu pēc izdevumiem krievu valodā, pārskata periodā tie tika iegādāti. Zināms ierobežojums krājuma komplektēšanā ir finansiālie resursi. Krājuma apjomu ietekmē dažādi dāvinājumi, kuru saturs ne vienmēr atbilst lietotāju interesēm. Nozaru literatūras izdevumi dažreiz interesē šauram lasītāju lokam, tāpēc nav ekonomiski izdevīgi tos iegādāties lielā skaitā. Ērtāk izmantot SBA.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- **Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji**

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas darbības uzdevumiem ir rosināt un saglabāt bērnos un jauniešos interesi par grāmatu un lasīšanu. Palīdzēt bērniem atrast noderīgāko informāciju, jo ikviena informācija, ko bērni un jaunieši iegūst bibliotēkā, pārvēršas par zināšanām, tādējādi ir liels atbalsts kvalitatīvas formālās izglītības iegūšanā.

Bērnu lasīšanas aktivitāte lielāka ir vasaras mēnešos - vairāk brīvā laika un jāsasa ieteicamā literatūra. Tāpat kā iepriekš, aktivitāte vasaras mēnešos bija vērojama pamatskolas grupā, kur vairākām klasēm bija uzdots izlasīt konkrētas grāmatas, arī *Bērnu žūrijas* grāmatas, tādēļ ir lielāks izsniegto iespieddarbu skaits. Tā kā daudz bērnu centās izlasīt ieteicamo literatūru, veidojās rinda uz konkrētām grāmatām, kaut arī tās pieejamas vairākos eksemplāros. Tika meklētas jaunas darba formas – darbs ar izstādes materiāliem, radošā darbnīca vasarā, dalība dzimtās valodas dienas pasākumā.

Februāris

Starptautiskajai dzimtās valodas dienai veltīts pasākums: “Muna volūda ir sirdī, dvēseleitē munā, Latgolā i sātā munejā...” /O.Slišāns/ 21. februārī Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē pulcināja dalībniekus no Viļakas Valsts ģimnāzijas 12. klases, bibliotēkas lasītāju klubiņa “Mantiniences” sievas un literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedrus. Viļakas Valsts ģimnāzijas 12. klases audzēkne Vaira Strupka klātesošos iepazīstināja ar Franča Trasuna “Fabulām”. Viņas skolasbiedrenes Guna, Linda un Paula lasīja Rēzeknes literātu biedrības “Latgales Ūdensroze” dzejnieces Marutas Avramčenko dzeju. [Skatīt šeit](#)

Marts

Lielās lasīšanas noslēguma pasākums notika 20.martā, Kultūras un radošo industriju centrā. 2017. gada lasīšanas ekspertu lomā iejutās 40 1.–4. klašu audzēkņi, 2 meitenes no 7. klases, 1 – 9.kl. lasītāja un 2 vecāku žūrijas pārstāves – Inese Rēvalde un Terēzija Babāne. Tā organizatori

– Viļakas novada bibliotēkas darbinieki – bija parūpējušies par siltu atmosfēru, pārsteiguma balvām, diplomiem skolēniem un skolotājiem, lietderīgu prasmju darbnīcu un neaizmirstamu, lai arī gaidītu cienastu.

Brīvprātīgā darba veicēja Dana no Ukrainas un 12.kl. audzēkne Evija organizēja praktisku darbošanos – bērni varēja izveidot košas grāmatzīmes un mazas grāmatiņas ar krāsainām lapām. Viļakas pamatskolas skolēni uz šo pasākumu devās kājām. Šis kopīgais gājiens arī bija sava veida piedzīvojums. Mājupceļš bija emocijām bagāts. Tika runāts par lasītajām grāmatām, gardajiem “žagariņiem” un par pašu veidotajām grāmatzīmītēm. Spilgtākie iespaidi tika ierakstīti pašu veidotajās grāmatiņās. Skatīt [šeit](#)

28. martā Dzintara Malkausa foto izstādi NEREĀLĀ REALITĀTE – BANGLADEŠA apmeklēja Viļakas pamatskolas 4. klases bērni un audzinātāja Inese Rēvalde.

Prieks par skolotājas Ineses bērniem, kuri bija ļoti vērīgi, jautāja, paši izvērtēja un analizēja izstādes fotogrāfijas.

Paldies skolotājai, kura atrod īsto zelta atslēdziņu, lai atslēgtu pasaules izzīņas lādīti, kur paši bērni meklē atbildes uz jautājumiem...

Viļakas pamatskolas 4. klases bērnu secinājums pēc izstādes apmeklējuma: Nekur nav tik labi kā mājās... Latvija ir mūsu laimes zeme! [Šeit](#)

Julijs

2018. gada vasara neskopojās ar sauli, taču svelme reizēm kļuva nepanesama, tāpēc bija jāmeklē iespējas izklaidei un interesantai laika pavadīšanai telpās. Vienojāmies ar brīvprātīgā darba veicēju Danu Ponomarenko, ka viņa varētu padarboties ar bērniem radošā darbnīcīņā, kuras moto: “Zīmē, līmē, veido griez, savu prasmi lietā liec!”

No 24. līdz 26. jūlijam Viļakas novada bibliotēkas zālē valdīja liela rosība – no krāsainiem papīriem tika darināti literāro darbu varoņi, Gudrā pūce, Grāmatu tārps un Viļakas simbols – ezis. Bērni veidoja arī citus dekorus un figūras, izmantojot dažādus materiālus. Neizpalika arī fiziskas aktivitātes un tējas pauzes. [Šeit](#)

Novembris

Novembra pirmajā dienā Viļakas novada bibliotēku apmeklēja Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes (PII) “Namiņš” vecākās grupas (4-5 gadi) audzēkņi un skolotājas. Mazos “Namiņa” iemītniekus sagaidīja bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne, bibliotekāre Sandra Dvinska un bibliotēkas darbinieki.

Bibliotēkas vadītāja bērnus iepazīstināja ar bibliotēkas telpām un atklāja grāmatu pasaules noslēpumus. Savukārt Sandra aicināja lasīt un arī turpmāk apmeklēt bibliotēku. Sarunas gaitā “Namiņa” mazie iemītnieki atklāja arī savus noslēpumus un aizgūtnēm stāstīja pašu piedzīvoto.

Bibliotēkas izstāžu zālē pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņi skatīja Viļakas PII “Namiņš” fotoizstādi „100 foto mirkļi Latvijai” un centās atrast sevi simts foto zibšņos. Vairāk [šeit](#)

12. novembrī uz Rītausmas lasījumiem bibliotēkā ieradās Viļakas pamatskolas 2.klases audzēkņi un audzinātāja Irēna Logina. Mazākajiem lasītājiem šogad izvēlēta “Supervaroņu rokasgrāmata”, kuru sarakstījis zviedru laulātais pāris Eliass un Agnese Volundi. Grāmata stāsta par Līsu, kura kādu dienu bibliotēkā atrod noslēpumainu grāmatu, paslēpusies tur no zēnu bariņa, kas viņu apceļ. Izrādās, ka tā ir supervaroņu rokasgrāmata, un Līsa uzsāk ceļu, lai kļūtu par fantastisko supervaroni Sarkanā Maskā.

Lai vieglāk būtu sekot grāmatas fragmenta notikumiem, bērni datora ekrānā vēroja grāmatas ilustrācijas, bet bibliotēkas vadītāja Rutta lasīja atbilstošo tekstu. Grāmata latviešu valodā pagaidām vēl nav izdota. Mazie klausītāji droši atbildēja uz jautājumiem, piebilstot, ka īstenībā tādu supervaroņu nemaz nav. Bērni saņēma arī krāsojamās lapas ar grāmatas ilustrācijām. Vairāk [šeit](#)

Tuvojoties Latvijas simtgadei, vienojāmies ar Viļakas Valsts ģimnāzijas sociālo zinību skolotāju Aiju Leitenu par radošu darbu 9. klases audzēkņiem. Viņu uzdevums bija izvēlēties kādu Latvijas vērtību katram latviešu alfabēta burtam un to attēlot kolāžas veidā uz A3 lapas. Sākumā problēmas sagādāja vērtību izvēle. Nākošais darba posms – attēlu meklēšana. Bija jāatrod arī informācija par attiecīgo vērtību un jāpamato tās izvēle.

Kad uzdevums bija paveikts, 9. klases audzēkņi ieradās Viļakas novada bibliotēkā un katrs prezentēja savu darbiņu. Pasākumu apmeklēja arī skolotājas Aija Leitena, Lilita Šaicāne un klases audzinātāja Madara Jeromāne. Ar lielu interesi sekojām, kāda Latvijas vērtība būs katram burtam. Nosaukšu dažas: A – Aglonas bazilika, B – Brīvības piemineklis, L – Lāčplēša diena, M – Maize, N – Neatkarība, Š – Šokolāde, V – Viļaka. [Šeit](#)

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Galvenās problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem: intereses trūkums par grāmatām un citiem poligrāfiskā veidā iespiestiem izdevumiem, tendence aprobežoties ar vienu informācijas ieguves avotu – internetu. Viļakas mērogā skola atrodas tālu no bibliotēkas. Pēc mācību stundām skolā notiek interešu izglītības pulciņi, nodarbības Mūzikas un mākslas, Sporta skolās.

- Lai bērnus iesaistītu aktivitātēs, katram ir jāveltī individuāla uzmanība, kas aizņem daudz laika.
- Darbā ar bērniem nepieciešami papildus finanšu līdzekļi - interesantu pasākumu organizēšanai un balvām, kas ļoti veicina bērnu līdzdalību konkursos, akcijās. Dažādi materiāli ir vajadzīgi, lai veidotu interesantas radošās darbnīcas, aktivitāšu galdus.
- Nepieciešams daudzveidot piedāvājumu klāstu bērniem un jauniešiem – CD, DVD, diski, galda spēles.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Novadpētniecības uzdevums ir apzināt un pētīt vietējās kultūrvides īpatnības, ikdienas dzīves vēsturi un cilvēku biogrāfijas. Galvenais interesējošais aspekts ir konkrētā izpētes vieta – pilsēta, pagasts; ģeogrāfiski, vēsturiski vai arhitektūras objekti attiecīgajā teritorijā, iestādes, uzņēmumi, institūcijas, un visbeidzot cilvēki un to darbība šajā teritorijā konkrētā laika posmā. Bibliotēka veido novadpētniecības krājumu, papildina novadpētniecības datu bāzi, informē bibliotēkas lietotājus interesentus par jaunumiem novadpētniecības jomā. Galveno akcentu bibliotēka liek uz novadpētniecības krājuma papildināšanu un popularizēšanu, kā arī pieejamības organizēšanu.

Ikdienā sniegtas individuālās konsultācijas un nepieciešamās uzziņas gan personīgi, gan telefoniski par dažādiem ar novadpētniecību saistītiem jautājumiem. Viļakas novada bibliotēkā tiek vākti un apkopoti novadpētniecības materiāli par visu novadu - veidota novadpētniecības datu bāze elektroniskā formā (2018. gadā ierakstu skaits - 364). Veidots novadpētniecības uzziņu krājums (tematiskās mapes, iespieddarbi). Par tematiskajām mapēm – to skaits pārsniedz 50, nosacīti tās veido vairākas grupas – tematiskās (par katru pagastu, dabas objektiem, sportu, kultūru, reliģiju, uzņēmējdarbību, vēsturi u.t.t.) un personāliju mapes (par konkrētiem novadniekiem – literātiem, kultūras un mākslas darbiniekiem, sportistiem, vēsturiskām personībām u.c.) Lasītavā pieejami pašvaldības informatīvais izdevums „Viļakas novadā”, reģiona laikraksts „Vaduguns”, saistošie noteikumi u.c. Tāpat šeit ikviens var iepazīties arī ar tūrisma informācijas punkta izstrādātajiem materiāliem – bukletiem, kartēm. Lai vairāk pievērstu uzmanību ar Viļakas novadu saistīto rakstnieku darbiem, lasītavā atsevišķā plauktā izvietoti vietējo literātu - novadnieku darbi. Pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības krājums papildinājies ar jauniem izdevumiem – novadnieces, literātes S.Mežābeles grāmata „Vilkam cēla dvēselīte”. Grāmata stāsta par Viļakas novada Vecumu pagasta iedzīvotāju

likteņiem. Tika popularizēta iespēja novadpētniecības interesentiem izmantot LNB digitālo bibliotēku. Apmeklētājiem tiek ieteikts izmantot novadpētniecības datu bāzes materiālus, kur var atrast nepieciešamo informāciju un atvērt avīžu rakstu (Viļakas novadā, Vaduguns u.c.) pilntekstus.

Pārskata periodā turpinājies regulārs darbs novadpētniecības materiālu vākšanā un apkopošanā.

Tika ieskenēti un ievadīti novadpētniecības datu bāzē ALISE:

- J. Kokorevičas atmiņu pieraksts un fotogrāfijas :
Staņislava Rundzāna Stepana dēla dzīves stāsts (atmiņas par tēvu Staņislavu Rundzānu - Ūlasu iedzīvotāju, kurš piedalījies Latgales kongresā).
- Ivanovska (dz. Barkāne) atmiņas „Svilpovas „Vilcāni” Barkānu dzimta”.
- Kanādas latviešu katoļu apvienības priekšsēdis, novadnieks Bruno Logins.
- Baumanes Antoņina „Izglītības pirmsākumi Susāju pagasta teritorijā”.

Publicēšanai novada avīzē „Viļakas novadā,” tika sagatavots raksts Francim Loginam - 110 (par ievērojamo ērgelnieku, komponistu, koru vadītāju Franci Loginu, kura dzīves un darba gaitas cieši saistītas ar tagadējo Viļakas novadu, Susāju pagastu un Viļaku).

http://vilaka.lv/uploads/docs/Vilakas%20novada_FEBRUARIS_2018.pdf

- **Bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido:** grāmatas par novadu un novadniekiem, periodiskie izdevumi, elektroniskie resursi (tīmeklī), audiovizuālie (video, audio materiāli), nepublicēti materiāli, rokraksti, fotogrāfijas, foto albumi, mutvārdu liecības, tematiskās mapes (kopijas un izdrukas no elektroniskajiem resursiem, kopijas no grāmatām, periodikas).
- **Krājuma izmantojums**
Novadpētniecības materiālus visvairāk izmanto skolēni, arī studenti un citi interesenti. 2018. gadā sniegtas uzziņas skolēniem zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem, konkursiem. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi – uzziņu fonds, elektroniskie pakalpojumi, datu bāzes: letonika.lv, periodika.lv, latgalesdati.lv.
Turpinās darbs pie novadpētniecības dokumentu vākšanas, sistematizēšanas un novadpētniecības datubāzes papildināšanas. 2018.gadā informatīvajā izdevumā “Viļakas novadā” par bibliotēku ir 12 publikācijas, Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns” – 3 publikācijas.

Lasītavā 2018. gadā sniegtas 218 uzziņas. Visvairāk lasīti izdevumi:

- Medicīna (2058)
- Sabiedriskās zinātnes (597)
- Lauksaimniecība (595)

Novadpētniecības izstādes lasītavā 2018. gadā:

„Barikāžu gaišās naktis ...”	1991.gada barikāžu aizstāvju atceres diena
Francim Loginam - 110	28.februārī Šķilbēnu pagastā dzimis ērģelnieks, diriģents un garīgās mūzikas komponists Francis Logins (1908- 1993)
Lietuva un Igaunija- māsas Latvijai	Lietuvas un Igaunijas Neatkarības proklamēšana 1918.g. februārī
Benediktu Skryndu pieminēt	Pirms 145 gadiem 6.martā dzimis katoļu priesteris un garīgo rakstu autors Benedikts Skrinda. Viens no brāļiem Skrindām, Latgales Atmodas kustības darbiniekiem.
1949. gada 25. marts. „Aizvestie”.	Katru gadu 25. marts ir datums, kad sirdī iesmeldzas, atceroties pagātņi, – pirms 69 gadiem daudzus Latvijas iedzīvotājus skāra tumšākā diena.
„Dzīvot un kalpot Dievam”	Pirms 110 gadiem 2. aprīlī (1908-1986) Viļakas draudzē Svilpovas ciemā dzimis bīskaps Valerijans Zondaks. Apbedīts Sv. Franciska baznīcas dārzā blakus Garīgajam semināram.
Izstāžu cikls “Latvijas ceļš cauri gadsimtam”	Izstāde, veltīta Latvijas simtgadei – Otrais pasaules karš, pēckara gadi.
„Latgola - svātos Marijas paspōrnē”	Latgalē un arī Viļakas novadā joprojām ievēro gandrīz 200 gadus seno katoļu tradīciju - maija dziedājumus.
„Es vēlos mājās pārnākt...”	14.jūnijs - latviešu tautas sāpju un asaru diena, komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena
Dvēseles olūtā skatoties...	1943.gadā iznāk rakstu krājuma „Olūts,, pirmais laidīens
Izstāžu cikls “Gadsimta pēdas Latvijas vēsturē”	Latvijas vēstures lappuses.
80 gadi kopš dibināta Viļakas mežsaimniecības skola.	Izstāde ar laikabiedru liecībām.

„Viļakas laukos kritušajiem Latvijas atbrīvotājiem”	22.09.1933. Viļakas brāļu kapos atklāts tēlnieka K. Zemdegas veidotais granīta piemineklis
„No pretošanās līdz Atmodai...”	1988. gada 8. okt. Rīgā - Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongress
„Na orklu, koltu, zūbynu, bet spolvu Es jamu rūkōs kolpōt zemei šai.”	(1913 - 1975) 105 gadi kopš Naurānu pag. dzimis dzejnieks un rakstnieks Madsolas Jōns (Jōns Ludbōrzs)
„Neceru, ka aizmirst spēšu Sirdij tuvās meža takas...” (J. Lesnieks)	Mežkopei, Meža muzeja veidotājai un vēsture glabātājai Annai Āzei - 60
Mūsu novada mazā Gaismas pils - Viļakas bibliotēka	105 gadi kopš Viļakā notika Bibliotēkas dibināšanas sapulce (1913.g. 17. nov.)
„Ir tāda zeme – LATVIJA”	18. nov. 1918. gadā Rīgā - Latvijas neatkarības pasludināšana
Tāvu zemes kalendars	Pirms 80 gadiem izdots "Tāvu zemes kalendars 1939. gadam" skolotāja J.Cibuļska redakcijā (76 lpp.). Kalendārs ir latgaliešu valodā.
„Dzeivoj muna tauta ...es juos auklātīs”	Dzejniekam, publicistam, folkloras vācējam un pētniekam, kultūras darbiniekam, latgaliešu valodas aizstāvim un Latvijas patriotam Ontonam Slišānam - 70

- **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Lasītavā regulāri tiek veidotas izstādes par ievērojamu novadnieku dzīves gājumu un ieguldījumu kādā no sfērām. Ir atsevišķs plaukts ar novadnieku grāmatām un publikācijām, kā arī materiāli par viņiem. Tikšanās ar novadniekiem tiek atspoguļotas bibliotēkas blogā, Viļakas novada mājaslapā, laikrakstā “Vaduguns” (tikšanās ar G.Dortānu, S.Mežabeles grāmatas prezentācija).

- **Sadarbība novadpētniecības jomā**

Sadarbība notiek ar Viļakas novada muzeju, novadpētniekiem - Dzintaru Dvinski un Ivaru Loginu, Balvu CB novadpētniecības lasītavu, Viļakas novada Tūrisma informācijas centru, Viļakas novada skolām, lasītāju interešu klubu „Mantinieces”. Dz. Dvinska vēsturisko fotogrāfiju izstāde, muzeja vadītājas R.Gruševas komentāri un padomi dokumentu apstrādes procesā. S.Vorzas informatīvais seminārs Vecumu bibliotēkā, tikšanās ar novadnieku G.Dortānu.

- **Jauninājumi novadpētniecības darbā**

Turpinās 2017. gadā aizsāktais darbs pie dzimtu fotogrāfiju vākšanas un to skenēšanas. Tika ieskenētas Augustānu dzimtas fotogrāfijas (Slīpaču ciems), kurās vecākais pārstāvis ir Ruttas Jeromānes vecvectēvs Ādams Augustāns.

- **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi**

Galvenā problēmas: autortiesības, laika trūkums, ticamība informācijas avotam, cilvēkresursi.

Viens no risinājumiem ir jaunatnes un arī citu interesentu iesaistīšana novadpētniecības darbā. 2019. gadā ir plānots vākt aprakstus par darba organizāciju padomju gados Viļakas un novada iestādēs, uzņēmumos.

- **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības**

Novadpētniecības darbam jāveltī vairāk uzmanības un laika. Darbā jāiesaista zinoši un atsaucīgi cilvēki. Jānovērtē katrs notikums, jo katrs mirklis, katrs cilvēks veido vēsturi. Cilvēki aiziet mūžībā un ir lietas, par kurām nav vairs, kam jautāt...

9. Projekti

Tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Grāmata "Vilkam cēla dvēselīte" izdošana	VKKF	453.00 EUR	Apraksts par Viļakas novada Vecumu pagasta iedzīvotāju izvešanu uz Sibīriju un dzīvi pēc atgriešanās Latvijā.	neatbalstīts

- **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem**

Finanšu piesaiste projektu realizācijas procesā ir būtisks pienesums bibliotēkas prioritāro uzdevumu veikšanā. Pārskata periodā nebija ieplānoti projekti, kuros būtu atbalsts tikšanos organizēšanai ar rakstniekiem. Projekts grāmatas izdošanai netika atbalstīts. Turpmāk jāveltī šai jomai lielāka vērība. Darbs ar projektiem ir laikietilpīgs, nepieciešami kompetenta speciālista un grāmatvežu padomi. Ja projekts netiek atbalstīts, ir vilšanās par ieguldīto laiku un plānotajām iecerēm.

10. Publicitāte

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

2018. gadā informācija par notikušajām aktivitātēm bibliotēkas dzīvē tika atspoguļota laikrakstos: “Vaduguns”, Viļakas novada informatīvajā izdevumā, interneta vietnēs. Tāpat arī Latgaliešu kultūras portālā <http://lakuga.lv/>, bibliotēkas mājas lapā - www.vilakabiblio.wordpress.com, un vietnēs: www.bibliotekas.lv/vilaka/pages/zinas.php

Foto bildes te: <http://www.flickr.com/photos/vilakabiblio/>

Publikācijas par bibliotēkas darbinieku rosību un sabiedrisko darbu bija lasāmas dažādos Latvijas preses izdevumos, sabiedriskajos mēdijos un interneta portālos. Par bibliotēkas direktori Ruttu Jeromāni laikrakstā Latvijas Avīze, ziņu portālā LA.lv, laikrakstā “Vaduguns” un citur. Bibliotēkas darbinieka Viļa Bukša dabas un laika norišu skaidrojumi gan dažādos Latvijas preses izdevumos, sabiedriskajos mēdijos un interneta portālos, tostarp žurnālā „Ieva”, laikrakstā „Vaduguns”, „Neatkarīgā Rīta avīze”, portālos Delfi, TVNET. Tāpat arī radio un televīzijā.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī**

Kopš **2008. gada 19. augusta** Viļakas bibliotēkas emuārs (blogs) bibliotēkai atvēris logu uz pasauli un līdz ar to arī pasauli ielaidis sevī. Jau 11 gadus Viļakas bibliotēka atpazīstama Latvijas bibliotēku blogosfērā. Kopā publicēti **576** raksti un **9** lapās ievietots desmitiem dažādu ziņu. Interneta albumos **6771** fotogrāfijas. Pirms deviņiem gadiem izveidots bibliotēkas twitter kants. Šobrīd kontam ir **404** sekotāji.

Nepilnu 11 gadu laikā blogu apmeklējuši **86860** (WordPress Statistika) virtuālie viesi. 2018. gadā **6079**. 2018.gadā blogos un twitter: **10897** apmeklētāji. 2018. gadā blogā ievietoti 49 jauni raksti un 61 mēdiju fails. Blogu apmeklējuši virtuālie ciemiņi no 27 pasaules valstīm.

Months and Years

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Kopā
2008								816	1 759	1 092	825	629	5 121
2009	888	1 212	1 246	854	691	494	724	947	1 197	944	874	788	10 859
2010	1 324	1 040	1 183	866	500	686	529	663	762	710	1 138	782	10 183
2011	1 392	1 129	1 612	1 188	663	662	356	402	795	980	851	800	10 830
2012	1 683	876	1 149	835	619	864	506	597	942	818	1 029	703	10 621
2013	890	536	932	492	271	358	348	436	672	752	726	794	7 207
2014	768	551	980	621	421	426	449	477	430	559	604	604	6 890
2015	940	573	623	607	392	467	271	334	451	507	544	567	6 276
2016	868	624	657	537	395	416	331	374	557	501	639	650	6 549
2017	839	542	634	519	412	341	375	269	493	772	548	487	6 231
2018	765	697	665	480	312	407	345	358	428	571	543	508	6 079
2019	194												194

Kopš 2009.gada augusta Viļakas bibliotēka ir atrodama vispasaules populārajā sociālajā tīklā [Twitterī](#). Ikviens interesents, kas ir **Skype** lietotājs, ar bibliotēku var sazināties izmantojot bibliotēkas Skype adresi: *vilakas.biblioteka*.

2014. gada aprīlī Viļakas novada bibliotēka sāka organizēt darbu un ievadīt statistikas informāciju vietnē <http://vilaka.balvurcb.lv/>. Pateicoties Balvu reģiona centrālās bibliotēkas datorspeciālistam Guntim Laicānam kopš 2018. gada aprīļa informācija tiek ievadīta vietnē <http://statistika.bibliotekas.lv/>.

- **Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi**

2018. gadā bibliotēkā notikušas dažādas aktivitātes.

29. janvārī Viļakas novada bibliotēkā bija vērojama pamatīga rosība – jāsakārto izstāžu zāle, jāraugās, lai savlaicīgi būtu paveikti visi priekšdarbi tematiskajai pēcpusdienai, kurā brīvprātīgā darba veicēja Dana prezentēs savu valsti Ukrainu. Gan Danai, gan bibliotēkas vadītājai Ruttai pasākumā bija ukraiņu tautiskās blūzes un vainadziņi. Prezentāciju Dana bija sakārtojusi alfabēta veidā – katram burtam izvēloties kādu Ukrainas vērtību. Varējām gūt priekšstatu par ievērojamām personībām, tautas tradīcijām, rokdarbiem, lielākajām pilsētām, nacionālo virtuvi, vēsturiskiem notikumiem. [Šeit](#)

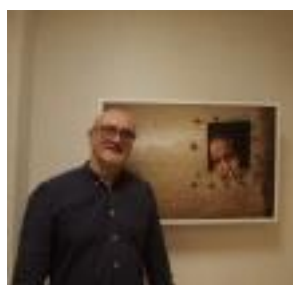
Starptautiskajā sieviešu dienā 8. martā, Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē notika lasītāju interešu klubiņa „Mantinieces” tematiska tikšanās. Pasākums bija veltīts tikai un vienīgi sievietei, kā vīrieša lepnumam un krāšņākajai puķei pasaules dārzā.

Bibliotēkas vadītāja Rutta Jeromāne pasākuma dalībnieces aicināja vērtīgi ielūkoties izstādes „Sievietes lasa” miniatūrajās glezniņās un atrast kopīgo, kas vieno šīs pasaules daili – sievietes.

[Šeit](#)

Jūrmalā dzīvojošais fotogrāfs un ceļotājs Dzintars Malkauss uzrunāja Viļakas novada bibliotēku un izteica vēlēšanos parādīt savu fotoizstādi Viļakai un novadam. Fotogrāfijas par mums tālo, svešo un eksotisko Bangladešu. Tobrīd foto izstāde NEREĀLĀ REALITĀTE – BANGLADEŠA bija skatāma Jūrmalā, Kauguru kultūras namā. Dzintars Malkauss (1962) dzimis un bērnību pavadījis Viļakas apkaimē. Vēlāk dzīves līkloči Dzintaru aizveda uz Murjāņu sporta skolu un uz tēva Imanta dzimtas vietām Cēsīs. Bez mīlestības uz fotogrāfiju, Dzintaram patīk ceļot, kopā ar ģimeni sportot un savulaik uz skatuves ir iejuties dažādās lomās. Šobrīd Dzintars līdzdarbojas dažādos jaunrades projektos. Tā soli pa solītim un fotogrāfijas ar stāstiem par zemi, kura teritorijas ziņā ir tikai divreiz lielāka par Latviju, bet iedzīvotāju kur astoņdesmit reizes vairāk, atceļoja uz Viļakas novada bibliotēku. Saulainajā 15. marta pēcpusdienā Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē tika atklāta fotogrāfa Dzintara Malkausa foto izstāde. [Vairāk šeit](#)

13. aprīļa pēcpusdienā Viļakas novada bibliotēkas mājīgajās telpās kārtējā ikmēneša tikšanās reizē nāca kopā bibliotēkas lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībnieces. Padomus un ieteikumus ko un kā sēt, stādīt pavasarī deva un uz jautājumiem atbildēja pieredzes bagāta, zinoša agronome un lauksaimniece Regīna Brokāne. [Šeit](#)

27. aprīlī Viļakas novada bibliotekāri devās uz Vecumu pagastu. Kultūrvēstures studiju izbraucienā apmeklēja bijušo Dravnieku skolu Slīpačos, lauzto priedi Ūlasos, piemiņas vietu pie bijušās Vecumu dzelzceļa stacijas, brauca pa bijušo Rīga – Pitalova (Abrene) dzelzceļu un pabija bijušajā Mežvidu pamatskolas ēkā, kur šobrīd ēkas pirmajā stāvā saimnieko SRC BRASA un strādā 25 šuvēji, kas šuj specapgērbu un izpilda īpaša pasūtījuma darbus.

Kultūrvēstures studiju pārrunas ar Balvu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības lasītavas speciālisti Sarmīti Vorzu notika Vecumu pagasta bibliotēkā, kur dalībniekus laipni sagaidīja un uzņēma Vecumu pagasta bibliotēkas vadītāja Aija Locāne. [Šeit](#)

Maijā bibliotēkā ciemojās brīvprātīgā darba veicējas Dana (no Ukrainas) un Laura (no Spānijas). Laura prezentēja savu valsti Spāniju. Meitene runāja angļu valodā, bet Dana tulkoja krievu valodā. Tā bija interesanta bilingvāla valodas spēle, bet teikto katra saprata savā dzimtajā valodā. Laura stāstīja par Spānijas vēsturi un ģeogrāfiju, par dabu, laika apstākļiem un tautas tradīcijām. Tika pieminēti izcilākie mākslinieki, mūziķi, arhitekti. Valsts atrodas Pireneju pussalā, ir otrā lielākā Eiropas savienībā, galvaspilsēta – Madride. [Skatīt šeit](#)

Jūnijā bibliotēkā bija skatāma Danas Ponomarenko – brīvprātīgā darba veicējas no Ukrainas fotoizstāde „Psalmu grāmatas pārlapojot”. [Šeit](#)

Kad vasaras lielā svelme ir garām un sākas ražas vākšanas laiks, 22. augustā Viļakas novada bibliotēkas zālē pulcējās lasītāju klubiņa „Mantinieces” dalībnieces uz pieredzes apmaiņas pārrunām. Sākumā gribējās uzzināt, kā katra pavadījusi vasaru, kādi krājumi ziemai sagādāti, bet goda vietā todien bija TOMĀTS.

Šoreiz par Dzejas dienu pasākumu nenācās īpaši raizēties, jo mūsu viešņa pati piedāvāja tikšanos ar dzejas draugiem. 5. septembrī Viļakā ciemojās dzejniece, pedagoģe, publiciste Iveta Ratinīka. Dienas pirmajā pusē dzejniece tikās ar Viļakas Valsts ģimnāzijas audzēkņiem un literatūras skolotājām. Pēc tam sekoja Viļakas katoļu baznīcas apskate draudzes prāvesta Guntara Skutela pavadībā, bet pēcpusdienā uz dzejas stundu „Laimis nogulsnes” Ivetu gaidījām bibliotēkā. [Šeit](#)

24. oktobra diena bija apmākusies, bet Dvēseles gaisma un Sirds siltums stājās pretī visām dabas kaprīzēm, pulcinot domubiedrus un vārda mākslas cienītājus Viļakas novada bibliotēkas zālē, kur savu dzejas grāmatu „Tik cēla un noslēpumaina” prezentēja literātu biedrības „Viļakas Pegazs” dalībniece Ilga Bukovska. [Šeit](#)

No 26. oktobra Viļakas novada bibliotēkas otrajā stāvā skatāma novadpētnieka Dzintara Dvinska vēsturisko foto izstāde. [Skatīt šeit](#)

26. oktobrī Viļakas novada bibliotēkā ciemojās Ceļu satiksmes drošības direkcijas Rīgas Motormuzeja galvenais restaurators, novadnieks GUNĀRS DORTĀNS, kurš klātesošos iepazīstināja ar muzeja darbību un vēsturi, kā arī pastāstīja par savu profesiju un seno spēkratu atdzimšanu.

Gunārs Dortāns dzimis un bērnības gadus pavadījis tagadējā Viļakas novada Vecumu pagastā. Arī savu uzstāšanos pieredzējušais motormuzeja speciālists uzsāka, citējot slavenā franču rakstnieka Antuāna de Sent-Ekziperī vārdus: „Es nāku no savas bērnības...”. Savukārt kustībā, kas nodarbojas ar senajiem spēkratiem, Gunārs Dortāns iesaistījās jau no 1972. gada, kad nodibināja Latvijas Antīko automobiļu klubu. Rīgas Motormuzeju lielā mērā izdevās izveidot, pateicoties talantīgajam bijušajam Latvijas antīko automobiļu kluba vadītājam Viktoram Kulbergam. [Skatīt šeit](#)

No 1. novembra Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē bija skatāma Albīnas, Skaidrītes un Roberta Veinu rokdarbu izstāde. [Skatīt](#)

Jūnija sākumā Viļakas novadā tika organizētas Foto dienas, kuru laikā fotogrāfi no Latvijas, Lietuvas un Īrijas iemūžināja skaistākos novada objektus, dabu, cilvēkus. Pasākuma idejas autors – Andris Zelčs. Latvijas simtgades svētku programmas ietvaros 17. novembra pievakarē Viļakas novada bibliotēkas zālē tika atklāta izstāde „Viens mirklis no 100 Ziemeļlatgalē”. Tajā aplūkojami 40 autoru darbi. Uz izstādes atklāšanu bija ieradušies vairāki Foto dienu dalībnieki no citiem novadiem, arī no Lietuvas. [Vairāk skatīt šeit](#)

13. decembrī Vecumu pagasta Borisovas tautas namā jau stundu pirms pasākuma valdīja dzimtu vēstures liecību noskaņa. Latvijas austrumu pierobežas mazā, bet mājīgā tautas nama telpu pamazām piepildīja literātes Santas Mežābeles (īstajā vārdā Antoņina Ločmele) grāmatas “Vilkam cēla dvēselīte” varoņi, viņu draugi, paziņas, vēsturnieki un citi šī nozīmīgā pasākuma apmeklētāji. Pasākuma atklāšanā uzrunu teica Viļakas novada bibliotēkas direktore Rutta Jeromāne. Viņa uzsvēra autores lomu vērtīgas dāvanas sarūpēšanā novadniekiem ar stāstu par Viļakas novada Vecumu pagasta ļaudīm. [Šeit](#)

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Bibliotēkas kolektīvs arī 2018. gadā bija un ir atvērts globālajai pasaulei, lai informētu sabiedrību, sniegtu konsultācijas un palīdzētu indivīdam uzlabot dzīves kvalitāti. Mūsu sauklis nemainīgs: būt atvērtiem ikvienam un ik katrā vietā uz zaļās planētas Zeme! Viena no publicitātes darba problēmām varētu būt nedaudz pārspīlētā Datu aizsardzības politika. Pasākumu dalībnieki tiek informēti par fotografēšanu un fotomateriālu publicēšanu. Pagaidām pretenziju nav bijis.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

2018. gadā bibliotēkas darbinieki aktīvi iesaistījās Viļakas pilsētas un novada organizētajos pasākumos.

Tika organizēti kopīgi kultūras pasākumi ar Viļakas skolām, kultūras namu, pirmsskolas iestādi “Namiņš” un Viļakas novada muzeju.

2018. gadā pilnveidojās un ieguva jaunas aprises bibliotēkas sadarbības veidi ar Viļakas kultūras namu, nevalstiskajām organizācijām, muzejiem, Tūrisma informācijas centru. (Konkrēti pasākumi atspoguļojas citās pārskata sadaļās). Laika gaitā bibliotēka kļuvusi par kultūras un sociālo kontaktu centru pilsētā un novadā.

- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

14. jūnija pēcpusdienā Viļakas novada bibliotēkas zālē uz tikšanos ar grāmatas “Bites deļa” autori Ivetu Dimzuli pulcējās lasītāju interešu klubiņa “Mantinieces” pārstāves, “Viļakas Pegaza” biedri un citi interesenti, lai paklausītos atmiņu stāstu par grāmatas galveno varoni Helēnu, kura 1945. gada 25. martā no Viļānu stacijas tika deportēta uz Sibīriju.

Bibliotēkā ciemojās arī literātu kopas “Latgales ūdensroze” dalībnieki Maruta Avramčenko, Ina Marks, Arvīds Gļauda. Viņi lasīja fragmentus no grāmatas “Bites deļa” un

kopkrājuma “Ejam pa dzīvi”, Maruta pastāstīja par savu autorkrājumu “Dienu pavedienā”. Visas grāmatas tika dāvinātas bibliotēkai. [Šeit](#)

Eiropreģiona “Pleskava – Livonija”

bibliotekāru pieredzes apmaiņas brauciena ietvaros Viļakas novada bibliotēku 20. septembrī apmeklēja bibliotekāri no Krievijas, Igaunijas, Smiltenes, Valkas, Alūksnes, Kārsavas un Ciblas.

Krāsainā rudens dienā (11.oktobrī) Viļakas novada bibliotēkas darbinieki kopā ar lasītāju klubu „Mantinieces”, literātu biedrības „Viļakas Pegazs” dalībniekiem un citiem interesentiem kultūrvēstures studiju ietvaros apmeklēja Gulbenes un Madonas novadu dabas objektus, kultūras un vēstures iestādes, Madonas un Sarkaņu bibliotēkas, lai gūtu jaunus iespaidus, vērtīgas atziņas un noderīgu pieredzi. [Šeit](#)

Žīguru pagasta bibliotēkas vadītāja Benita Troška Viļakas novada bibliotēkā apguva prakses programmu LNB profesionālās pilnveides izglītības programmas “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” ietvaros. Praktiskās mācības darba vidē notika no 3. līdz 7. decembrim. Benita iepazinās ar bibliotēkas dokumentāciju un krājumu, IS ALISE darbības iespējām, sekoja lietotāju apkalpošanas procesam.

Rutta Jeromāne,

Viļakas novada bibliotēkas direktore

2019.gada 28.janvārī